

Byggindustrin präglas fortfarande mer av staffettpinnetänkande än av helhetstänkande. Men nu är det hög tid även för samhällsbyggnadssektorn att lyfta sig och börja agera efter nutida industriella metoder, skriver Monica Björk, chef för Byggmaterialindustrierna.

DEBATT

Monica Björk
Chef Byggmaterialindustrierna

Vill du skriva ett debattinlägg? Mejla till red@byggindustrin.com

”Släpp in materialindustrin tidigt i byggprocessen”

Samhällsbyggnadssektorn kan bli en industriell sektor som konkurrerar som andra tillverkande industrier. Släpp in byggmaterialindustrin tidigt i projekteringsfasen. Då kan vi skapa funktionella och vackra byggnader där de tekniska lösningarna blir bättre, kostnaderna sänks och miljöpåverkan blir minimal.

Alltför länge har många svenska byggprojekt präglats av dålig framförhållning, av brist på samordning och av mer eller mindre panikartade lösningar. De självklara konsekvenserna har blivit högre kostnader, längre byggtid, sämre kvalitet och negativa miljöeffekter. Nu är det hög tid att också denna sektor fullt ut överger sitt föråldrade arbetssätt och börjar tillämpa de metoder som sedan länge gäller i den övriga industrin.

Inom Byggmaterialindustrierna ser vi ofta hur man i upphandlingar fokuserar på lägsta kostnader istället för att fokusera på helheten. Vi menar att vi med relativt enkla medel kan förbättra processerna och resultatet avsevärt. Carl-Tore Bengtsson på Derome Byggvaror & Träteknik påpekar att företagets trätekniska kompetens inte alltid utnyttjas.

”Om vi involveras i ett projekt bara sex till åtta veckor före byggstarten finns det inte tid för att genomföra rationaliseringsåtgärder som vi föreslår. Inom vår nisch besitter vi kunskaper och erfarenheter som tyvärr inte kommer till nytta. De tekniska lösningarna skulle ibland bli betydligt bättre med en mer långsiktig planering. Dessutom kan kostnaderna sänkas”, menar han.

Ett annat exempel där materialindustrin kom in tidigt i processen är i det pågående bygget av Skandinaviens största köpcenter i Malmö, Emporia med 220 butiker. I en intervju i tidskriften Betongger projektchefen Ingvar Nohlin ett skolexempel på hur man bör

”Ett industriellt helhetstänkande måste finnas med från projekteringsfasens inledning, en projektering som behöver arbetas fram i nära samverkan mellan byggherrar, konsulter, arkitekter, entreprenörer och materialleverantörer.”

agera när han berättar om varför projektledningen i god tid etablerade kontakt med Strängbetong, leverantören av betongelementen till Emporia.

”Vi tog in dem tidigt i upphandlingen vilket var väldigt bra. De kom med lösningar och synpunkter som det var viktigt att veta tidigt. Annars hade vi fått rätta till saker senare och det hade blivit dyrare”, poängterar Ingvar Nohlin.

Även om delar av byggsektorn arbetar med helhetsperspektiv och livscykelstänkande, präglar stafettpinnetänkandet fortfarande i alltför stor omfattning byggprocessen. Vi vill istället att aktörerna ha byggnaden som helhet framför sig redan från början och att optimalt utnyttja den kompetens som behövs. Byggmaterialindustrin kan tillföra mycket kunskap och bidra till helhetstänkandet genom att komma in tidigt i både stora och små projekt.

Ett industriellt helhetstänkande måste finnas med från projekteringsfasens inledning, en projektering som behöver arbetas fram i nära samverkan mellan byggherrar, konsulter, arkitekter, entreprenörer och materialleverantörer.

Frågor kring exempelvis logistik, sammansättning av material och förtillverkning av delar ska lösas tidigt och projekteringen ska vara komplett och godkänd innan produktionen startar. Själva byggarbetsplatsen vill vi se som en ren montageplats och då måste utrymmet för förändringar vara minimalt.

Arbetsätt som är väl beprövade för tillverkare av fordon, datorer, mobiltelefoner, tidningspapper och i stort sett alla andra industriprodukter tillämpas inte alls med samma självklarhet inom byggsektorn. Det kan säkert förklaras med gammal vana eller rättare sagt ovana. Men det är ingen acceptabel ursäkt. Nu måste även samhällsbyggnadssektorn lyfta sig och börja agera efter nutida industriella metoder. ●